

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Vtrùm[m] Deus de facto actus nostros prædefiniat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO XLI.

De Præfinitione nostrorum actuum.

DISPUTATIONE vigesima quintâ de animâ dixi posse Deum actus nostros liberos, salvâ eorum libertate præfinit. Disputacione etiam præcedente asseruimus Deum homines & Angelos non nisi ex operibus, seu prævisis eorum meritis, ad gloriam prædestinare. Cùm ergo prædestinatio, seu electio ad gloriam sit certa, & operibus tanquam fundamento innitatur, querimus, utrùm Deus opera nostra prædesinat, seu aliquid certò circa eorum futuritionem peculiariter statuât.

SECTIO PRIMA.

Vtrùm Deus de facto actus nostros prædesinat.

I.
Prima sententia est affirmatiua.

PRIMA sententia docet Deum actus omnes bonos supernaturales Prædestinatorum decernere in particulari, & quoad omnes circumstantias: ita Suarez hic, lib. 3. de Prædestinatione, cap. 5. & decimo: Granado 1. p. tract. 5. Disp. 5. Arrubal hic, Disp. 67. cap. 4. Tannerus 1. p. Disp. 3. q. 5. dub. 6. num. 9. ubi plurimos citat ex antiquioribus.

II.
Secunda sententia est negatiua.

Secunda sententia è contrâ asserit, ante collationem actualem mediorum, Deum non intendere efficaciter, & consequenter hoc sensu actus nostros non prædesinare: ita Vasquez hic, Disp. 89. cap. 10. & Disp. 99. cap. 3. Herice hic, Disp. 23. cap. 9. Lessius, Alarcon & alii.

III.
Dupliciter sumitur præfinitio, immediatè, & mediatè.

Notandum præfinitionem dupliciter sumi, immediatè & mediatè. Immediatè præfinitio illa est, quæ ad actum præfinitum in se tendit, estque actus voluntatis, quo Deus decernit ad operationem aliquam creatam immediatè concurrere. Præfinitio mediata illa est, qua Deus actum aliquem creatum, non in se, sed in illius causâ prædesinat. Sic quando dat auxilium congruum, non intendit semper efficaciter, ut actus ad quem hoc auxilium incitat & inclinât, producat: Deus enim, etiam dato auxilio, potest ad actum illum simpliciter non concurrere; quod non posset, si illum efficaciter & immediatè præfinitisset.

IV.
Præfinitio antecedens, & concomitans.

Notandum secundo, præfinitionem etiam immediatam esse duplicem, concomitantem & antecedentem. Præfinitio concomitans nihil aliud est, quàm decretum, quod ab æterno habuit Deus, ad actus omnes nostros, ubi voluntas creata operari voluerit, unâ nobiscum concurrenti. Hoc tamen decretum non antecedit nostram operationem, sed infert concursum tantummodo simultaneum, sicque tempore, seu duratione, utpote quod extitit ab æterno, est actibus nostris prius, non naturâ. Præfinitio verò antecedens infert infallibiliter effectum, ut postea videbimus.

V.
Deus concomitantè actus nostros præfinit.

Dico primò: Deus actus omnes nostros concomitantè præfinit. Ratio est clara; præfinitio namque concomitans aliud nihil est, ut proximè

diximus, quàm voluntas quâ Deus ab æterno voluit nobiscum ad actus omnes nostros simultaneè concurrere: hanc autem voluntatem habet Deus, sine eâ namque nihil omnino possemus agere, ut Theologi passim & Philosophi docent, & Disp. 28. Physicorum ostendi contrâ Durandum, idemque Disp. 29. Physic. probavi contrâ P. Dolam, qui Durandi sententiam defendit.

Dico secundo: Deus actus nostros bonos, etiam antècedenter præfinit mediatè, seu in causâ. Hæc etiam conclusio videtur clara; præfinitio enim actus in causâ, ut num. 3. dictum est, nihil aliud dicit, quàm dare auxilia congrua, per quæ actus boni eliciuntur: cùm ergo certum sit, nullum actum bonum supernaturalem, sine auxilio congruo, seu gratiâ elici, certum similiter est, Deum actus nostros bonos mediatè, seu in causâ prædesinare.

Dico tertio: Deus actus bonos, etiam Prædestinatorum, immediatè, & in se, ut plurimum saltem non prædesinat: ita Auctores secundæ sententiæ suprâ num. 2. relati. Ratio est: in sensu enim composito huiusmodi præfinitionis de perseverantiâ finali, homines certissimè salutem consequuntur, ita ut si Petrus exempli causâ, non correspondeat uni vocationi, debeat ei Deus aliam & aliam dare, donec consentiat, & certissimum est eum tandem consenturum, & salutem consecuturum: sed nullum est fundamentum talem in Deo voluntatem statuendi, imò contrarium sæpius nobis in Scripturâ traditur, Deum scilicet non absolute velle ut habeamus opera, & finalem perseverantiam, sed nisi bonis inspirationibus ab eo nobis immixtis respondeamus, fore ut salutem amittamus, & æternum damnemur. Sic 2. Petri 1. vers. 10. dicitur:

Quapropter fratres magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis, seu, ut vox græca sonat, fixam & firmam: cùm tamen, si Deus nostras omnes actiones præfinit, certissima sit, & maxime fixa & firma, nec est cur timeant prædestinati, ne finaliter non perseverent, & beatitudinem amittant. Sic Apocal. 3. v. 11. scribitur: Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam: & alia passim huiusmodi locutiones in sacris literis reperuntur, ut ad Rom. 11. v. 22. Vide ergo bonitatem & severitatem Dei: in eos quidem, qui exciderunt, severitatem: in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate, alioquin & tu excideris. Quæ tamen comminationes, inanes essent, si Deus opera nostra bona, & finalem perseverantiam præfinit.

VI.
Deus actus nostros bonos immediatè præfinit antècedenter.

VII.
Deus actus bonos præfinit immediatè non prædesinat.

Ex Scripturâ ostenditur Deum actus nostros bonos non prædesinare.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia Deum actus nostros bonos prædefiniere.

præfinitisset. Videatur Vasquez hic, Disp. 89. cap. 10. num. 88. ubi hoc optinè declarat.

VIII. Dico quartò : hinc à fortiori sequitur Deum non prædefinire ullum actum malum, sed nec prædefinire posse ; quicquid dicant Thomistæ aliqui ; ut Navarrete, Bannez, Alvarez, & alii. Ratio est : qui enim actum aliquem præfinit, specialiter eum intendit, sed hoc in Deo respectu actus peccati est impossibile, utpote quem Deus ob turpitudinem odit & prohibet, sicque intendere eum, & peculiariter velle, nullo modo potest.

IX. Respondent, non posse quidem Deum peculiariter velle & præfinire peccatum quàm malum, & ut turpitudinem in se involvit, sed solum ut talis entitas est. Sed contrà : qui enim specialiter intendit, & movet ad actum in iis circumstantiis, in quibus non potest non habere malitiam ; est causa cur alter ruat, cum, entitate illà hic & nunc posità, non possit non peccare : hoc autem quis non videt turpe esse, & Deo indignum ? Unde dicit Sanctus Jacobus, Deum neminem tentare, ergo nec movet ad entitatem peccati : hoc enim secundum eundem Apostolum est tentare, cum secundum ipsum concupiscentia tentet, quæ tamen solum movet ad entitatem illius actus.

X. Hinc Concilium Tridentinum sess. 6. can. 6. contrà Hæreticos definit Deum opera mala per se non operari, id est nec ipsam eorum entitatem : nam neque Hæretici dicebant Deum velle peccata ut peccata, hoc enim expressè negat Beza, ut videre est apud Bellarminum lib. 2. de amissione gratiæ, cap. tertio. Idem etiam negat Calvinus & alii. Imò, ut docet ipse Alvarez, nemo, ne quidem diabolus intendit peccatum formaliter ut malum est. Deinde quomodo Deus hujuscemodi actiones prohibere potest, si eas præfinit, & speciali volitione illas intendat ?

XI. Loca Scripturæ & Patrum, quibus dicitur interdum Deus obdurare corda hominum, miscere spiritum erroris, tradere in reprobum sensum, homines aliquos ad malas actiones eligere, ut Assur ad affligendos Israëlitas &c. hæc, inquam, & similia intelligi debent permissivè, & subrahendo uberem illam gratiam, & præcipuè congruam, quæ subtracta, videt Deus fore, ut in talia flagitia prolabantur.

XII. Aliquando etiam ita illos restringit, ut unum tantum iis peccati genus permittat, cum ergo proni sint ad flagitia, illud eligunt ; & hoc sensu dicitur Deus eos eligere ad malum. Interdum etiam aliquid facit Deus, ex quo occasionem ex se sumunt homines peccandi. Sic lato quodam modo à quibusdam ex Sanctis Patribus dicitur subinde Judas electus ad effundendum Sanguinem Christi, quia nimirum electus fuit ad Apostolatam, ex quo videbat Deus fore, ut occasionem sumeret prodendi Christum. Videatur Bellarminus lib. 2. de amissione gratiæ, cap. 11. & sequentibus, Suarez lib. 2. de Auxiliis, qui his & aliis Scripturæ, & Sanctorum Patrum testimoniis ab Hæreticis etiam ad probandum Deum esse causam peccati afferri solitis fusè respondet.

OBJICIUNTUR inprimis variatum sacre Scripturæ, tum Sanctorum Patrum testimonia, quibus dicitur Deus facere ut in præceptis ejus ambulemus, facere ut faciamus &c. Promittit item Deus fore, ut homines credant, bene operentur, salventur &c. hæc autem promissiones sunt efficaces, ergo à voluntate aliquâ efficace Dei procedunt. Quare S. Augustinus de correptione & gratiâ, cap. 14. Deo, inquit, volente salvam facere, nullam humanam resistit arbitrium. Ibidem etiam docet Deum habere humanorum cordium, quo placet, inclinandum, omnipotentissimam potestatem. Quæ, & alia his similia passim, tum apud ipsum, tum alios Patres reperiuntur : hæc autem denotant intentionem aliquam absolutam esse in Deo, quæ isthæc omnia fieri decernit.

Respondetur voluntatem, quæ hæc intendit Deum, non esse absolutam, sed in his omnibus intelligi tacitam conditionem, nempe si homines ex suâ parte non desint, sed cooperentur. Imò frequenter, quando hujusmodi locutiones in Scripturâ proponuntur, adjicitur expressè conditio, ut scilicet præcedente vidimus, num. 7. & Apocal. 3. v. 20. Ecce sto ad ostium, & pulso : si quis audiverit vocem meam, & aperuerit mihi januam, intrabo ad illum &c.

Paucissimæ itaque promissiones hominibus in divinis literis factæ, sunt absolutæ, ut Scripturæ interpretes passim observant. Sic Marci 16. v. 16. dicit Christus : Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit : intelligitur, si mandata servaverit, & in bonis operibus ad finem usque vitæ sese exercuerit. Multi enim fidem Christi amplectuntur, & baptizantur, qui tamen non consequuntur salutem. Sic in veteri testamento Deus Abrahamo promittit, se ejus femini daturum terram promissionis. Omnem terram, quam conspicias, tibi dabo, & femini tuo usque in sempiternum, & tamen omnem illam terram iis non dedit, sed illius tantum partem, ut testatur S. Hieronymus epist. 129. ubi ait amplam iis & spatiosam terram esse promissam, datam verò angustam. Cujus rationem ibidem addit S. Doctor, quod scilicet mandata Dei non observassent, & in abominandum idololatriæ peccatum incidissent.

Hæc ergo & similes promissiones, non erant absolutæ, quantumvis absolutum sonent, sed datæ sub conditione, esto conditio non fuerit expressa, cum enim ad literam, & prout sonabant, non sint impletæ, dicendum necessariò est, non fuisse eas factas absolutè, alioquin, ut sonabant, impleri exactissimè debebant, cum in promissione divinâ, jota unum, aut unus apex nequeat præterire. Hoc autem in iis promissionibus reperitur, quæ de rebus fiunt à nostrâ libertate pendentibus, in iis enim Deus nostram cooperationem requirit : quod de promissionibus vitæ æternæ docet Concilium Tridentinum sess. 6. can. 20. Quas ait non esse absolutas, sed sub conditione observationis mandatorum datas, esto, ut numero præcedente vidimus, quoad sonum verborum sensum præ se ferant absolutum.

Ad illud verò quod objiciebatur, Deum facere ut faciamus, habere in manu suâ corda hominum, &c. hæc, inquam, non intelliguntur de præfinitione, sed

I. Variæ Scripturæ, & Patrum testimonia pro actuum nostrorum præfinitione.

II. Hæc Dei Promissiones, non sunt absolutæ, sed conditionatæ.

III. Paucissimæ promissiones in Scripturâ factæ, sunt absolutæ.

Genes. c. 12 v. 15.

IV. Ratio quare hujusmodi promissiones cessando sunt, non absolutæ, sed conditionatæ.

V. Quo sensu Deus facit ut faciamus, sed

Quo sensu dicitur Deus obdurare corda, tradere in reprobum sensum, &c.

Quo sensu dicitur Deus obdurare corda, tradere in reprobum sensum, &c.

Deus mala per se non operatur.

Peccatum, etiam quæ talis entitas est, præfinitur nequit à Deo.

Deus actum malum, nec prædefinit, nec prædefinitur potest.